

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. An Christus habuerit gratiam habituaalem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

IX.
Obij. Humanitas Christi subsistit in Verbo, ergo per eam sanctitas est in Verbo.

Dices tertio: Humanitas Christi subsistit infinite ex eo quod habeat infinitam subsistentiam Verbi; ergo cum sit etiam sancta per infinitam ejusdem Verbi sanctitatem, erit similiter sancta infinite. Respondetur, eodem modo procedendum de sanctitate & subsistentia: Dico itaque humanitatem Christi per Verbi subsistentiam subsistere infinite ex parte formæ, vel quasi formæ, non tamen ex parte modi, nec tam perfecte subsistere per hanc subsistentiam, ac per eam subsistit Verbum ipsum: humanitas itaque per eam subsistit contingenter, mediante unione realiter distincta, & in alio, Verbum autem necessarid, per identitatem, & in se, sicque multo perfectius subsistit quam humanitas quoad modum, quamvis res per quam subsistunt sit eadem. Idem dicendum de sanctitate.

X.
Quamvis Deus eodem actu in Verbo tendat ad humanitatem, non tamen equaliter.

Dices quartò: Deus eodem actu amat totum Christam, ergo omnes ejus partes amat æqualiter, cum per eundem formaliter actum in omnes tendat. Negatur consequentia: etsi namque idem actus indivisibilis terminetur ad Verbum & humanitatem, non tamen æqualiter: sic Deus eodem actu amat creaturam propter ipsum Deum, non tamen æqualiter, cum propter quod unumquodque tale, &c. sic beatus videns creaturas in Deo, clarius illo actu videt Deum, in naturalibus eodem actu sæpè videmus albedinem & nigredinem, objectum magis & minus remotum, amamus sanitatem amico, &c.

SECTIO TERTIA.

Inquiruntur quedam circa sanctificationem humanitatis.

I.
An gratia habitualis mediata tantum uniat naturam creatam illam sanctificat.

QUÆRES primò: Utrum sicut divinitas, quamvis mediata tantum uniat humanitati, nempe mediante personalitate Verbi, eam nihilominus secundum nos sanctificat; utrum, inquam, gratia habitualis mediata tantum uniat naturam alicui creatam, eam sanctificaret. Ponamus exempli gratia naturam aliquam humanam uniri hypostaticè Angelo in gratiâ habituali existenti, quarimus an mediata hæc unio cum gratiâ in Angelo sufficiat ad naturam humanam reddendam sanctam, sicut natura humana Christi, ut diximus, sanctificatur non solum per Personalitatem Verbi, sed etiam per naturam divinam.

II.
Resp. Gratiam habituales mediata tantum uniat non sanctificat.

Respondetur negativè: tum quia natura divina non distinguitur realiter à Personalitate Verbi, sed tantum virtualiter, gratia autem habitualis realiter distinguitur à naturâ Angelicâ. Deinde gratia habitualis non alio modo sanctificat quam informando subjectum, in quo differt à sanctitate increatâ, gratia autem Angeli nullo modo informat naturam illam humanam. Unde quamvis hic homo dici posset Angelus sanctus, non tamen sanctus homo. Tandem magis mediata uniretur natura hæc humana gratiæ habituali Angeli, quam humanitas Christi uniri naturæ divinæ; unitur enim immediate Personalitati Verbi, deinde divinæ naturæ, natura autem illa humana uniretur quidem immediate subsistentiæ Angelicæ, deinde naturæ Angeli, adhuc tamen uno gradu distat à gratiâ Angeli, sicque remotior est à gratiâ illâ creatâ, quam Christi humanitas ab increata: si quidem natura Angeli esset sanctitas sicut est natura divina, esset quoad

hoc paritas, sicque, si aliud non esset, lata tamen est vel hoc nomine disparitas.

III.
Si natura divina per impossibile uniretur alicui creatæ, natura mediantem personalitate creatâ, natura illa creatæ non esset tam sancta, ac modo est natura humana Christi.

Quæres secundò: Si per impossibile natura divina uniretur immediate personalitati alicui creatæ, & consequenter mediatè naturæ: utrum hæc natura creata tam perfecte redderetur sancta ac modo? Respondetur, posito hoc casu impossibili naturam illam non tam perfecte redditum iri sanctam, ac modo reddita est sancta natura humana Christi per unionem cum naturâ divinâ mediante personalitate Verbi. Ratio est: nam non unitur immediate natura illa creata nec divinæ naturæ nec ulli perfectioni divinæ, sed mediatè tantum, nempe per subsistentiam creatam, ac limitatè perfectionis. Quamvis ergo res communicata esset eadem, nempe natura, modus tamen eam communicandi est longè inferior in hoc, nimirum per personalitatem creatam. Eset quidem homo ille per communicationem idiomatum Deus, & divino cultu colendus.

IV.
Utrum etiam unio hypostatica sanctificet humanitatem.

Quæres tertio: Utrum etiam unio ipsa hypostatica sanctificet humanitatem. Multi cum Vasquez hic, Disp. 41. cap. 4. & Suarez negant; quia tota essentia unionis est solum conjungere Verbum seu summam sanctitatem humanitati, non tamen ut ipsa sanctificet, sicut nec sanctificat, unio gratiæ habitualis.

V.
Probabilis est unio hypostaticam in suo genere sanctificare.

Non tamen video cur non possit idem esse, & communicatio sanctitatis unius ordinis, & simul sanctitas in alio, sicut suo modo fatentur omnes de Personalitate & naturâ divinâ: sic etiam unio inter animam & corpus in homine non solum habet quod illa conjungat, sed etiam quod sit radix dispositionum heterogenearum in corpore humano; ergo non est ita essentia unionis alicujus unire extrema, ut aliud munus habere non possit. Deinde unio hypostatica, est substantialis unio, & primùm creatum in ordine supernaturali, non unionem solum gratiæ habitualis, sed ipsam etiam gratiam in perfectione longè superans, quidni ergo sanctificabit.

SECTIO QUARTA.

An Christus habuerit gratiam habituales?

I.
Propositio ratio dubitandi.

RATIO dubitandi est: munus quippe gratiæ habitualis est, ut subjectum in quo est, reddat sanctum & iustum, elevetque ad esse divinum, sed Christi anima multò perfectius sanctificatur, esseque divinum excellentiori longè modo accipit, nempe per ipsam increatam sanctitatem Dei, ratione cujus efficitur principium operationum Theandricarum, & ratione hujus jure infinitis nobiliori virtutes omnes infusus recipit, per quas operationes omnes supernaturales ac meritorias producat, superflua ergo in Christo videtur gratia habitualis.

II.
Negari tamen non potest Christi animam fuisse gratiam habituales sine temeritate negari non posse affirmet: Scriptura enim eodem modo loquitur de Christo ac de nobis; unde sicut ex illo Joannis primo cap. 2. Et vos unctiorem habetis à sancto, nempe Spiritu probant

Fuisse nihilominus animam Christi habituali gratiâ ornatam constans est Theologorum opinio, idque Suarez hic, Disp. 18. sect. 2. censet esse de Fide & variis Scripturæ sacre, Conciliorum, & Patrum testimoniis confirmat. Vasquez tamen Disp. 41. sect. 1. negat esse de Fide, licet sine temeritate negari non posse affirmet: Scriptura enim eodem modo loquitur de Christo ac de nobis; unde sicut ex illo Joannis primo cap. 2. Et vos unctiorem habetis à sancto, nempe Spiritu probant

probant Sancti Patres justos habere gratiam habitualem, idem dici debet de Christo, de quo habetur Actorum c. 10. *Vixit illum Deus Spiritu Sancto & virtute.*

III. *Tam excellens donum & ornamentum non fuit Christi anime negandum.*

Quantumcumque ergo Christus non egerit gratiâ habituali, ut redderetur sanctus, hoc namque infinities perfectiori modo factum fuit per gratiam increatam; cum tamen gratia habitualis sit donum quoddam excellens, nullam involvens imperfectionem, non est cur Christi animæ negetur hoc ornamentum. Deinde cum Christus ad supernaturales actus connaturaliter exercendos habere deberet habitus supernaturales, hi autem ut radicem connaturalem habitualement postulent, debuit ad hoc etiam munus infundi gratia, quæ est ratio sancti Thomæ hic, quæst. 7. art. 1. Corpore, præsertim cum gratia sit peculiari modo semen gloriæ, quam certum est Christum habuisse.

IV. *Gratia habitualis Christi, primo conceptionis instanti infusa.*

Infusa est hæc gratia Christo in primo instanti conceptionis, ut passio quædam unionis, non tamen reddidit Christum intensivè sanctiorem, ob infinitam sanctificationem naturâ præcedentem, nec filium adoptivum, cum non sit data ei ut personæ extraneæ, sed ut naturâ filio.

V. *Certum est Personam Filium gratiam habitualement physicè percipi non in fluxisse.*

Utrum physicè an moraliter solum profluxerit hæc gratia ab unione hypostatica, est difficultas. Inprimis certum videtur personam filii non peculiariter in eam physicè influxisse, alioqui operationes ad extra non essent communes toti Trinitati. De unione autem ipsâ dicit Suarez, & Vasquez non fuisse causam physicam illius, cum causa physica petat semper determinatum effectum quoad speciem & intensionem, & ad eum determinet causam primam, à qua determinatur ad individuationem, unio autem hypostatica non petit determinatè tantam intensionem gratiæ habitualis. Quæ tamen ratio, si gratia hæc ponatur infinita, quoad hoc non tenet.

VI. *An gratia habitualis Christi fuerit infinita, dissident inter se Theologi.*

An verò hæc gratia fuerit infinita, major est controversia. Qui negant infinitum esse possibile consequenter procedunt in præsentem, & asserunt, & si incomparabiliter major fuerit Christi gratia quam gratia hominum omnium & Angelorum, eam nihilominus non fuisse infinitam. Qui tamen dicunt non implicare gratiam infinitam, probabile censent fuisse gratiam & habitus infusos in Christo simpliciter infinitos, & hoc spectare ad dignitatem unionis hypostaticæ. Deinde conformis videtur illi Joannis 3. v. 34, ubi de Christo dicitur: *Non ad mensuram dat Deus spiritum.* Præterea non longo solum intervallo decuit ut Christus reliquos Sanctos in sanctitate excederet; hoc enim Virgini concessum est, sed excessus quivis finitus inter ipsum, & alios nimis videtur exiguus.

VII. *Non subsistit ratio ob quam per Vasquez asseritur Christi gratia non fuisse infinitam.*

Solum noto, fundamentum cui innititur Vasquez hæc. Disp. 46 cap. 2. ad negandam infinitatem possibilem, in gratiâ, licet eam concedat in quantitate & numero, non subsistere; sequeretur enim, inquit, hominem habentem gratiam infinitam nihil posse mereri, nec fieri gratiorem cum augeri in illo gratia non possit. Sed contrâ: quia saltem gratior & sanctior esse posset accidentaliter per gratiam actualem, seu actus ipsos bonos in gratiâ cehitos, sicut fuit Christus, qui tamen in gratiâ habituali non crevit. Deinde si haberet gratiam infinitam, & infinitum augeri non possit, quid incommodi si nihil mereri possit, sicut si haberet omnem gratiam possibilem. Præterea, Christus juxta probabilem sententiam non auxit

habitus virtutum naturalium per continuum earum exercitium, quia habuit habitus illos in summo per accidens infusos.

Tertiò dico, Gratiam, etiamsi infinitè intensa sit, posse adhuc augeri; admisso enim infinito, non puto negari posse unum posse esse majus alio, unde addi poterit novus gradus à Deo præcedentibus, & adhuc augeri infinities in infinitum, quod etiam admittendum multi putant in infinito magnitudinis. Unde & gratia Christi, licet statuatur infinita, potest augeri; de facto tamen, non est aucta, ac proinde illud Luca 2. ubi dicitur Christus profecisse gratiâ & sapientiâ apud Deum & homines, intelligi debet, ut explicat S. Thomas, Christum exterius per opera tam circa Deum quam circa homines gratiam suam magis manifestasse, idque non judicio solum hominum, sed Dei.

VIII.

Non est negandum posse unum infinitum esse majus alio.

SECTIO QUINTA.

De virtutibus & donis Christi.

DIXIMUS Christum habuisse gratiam habitualement, nunc de aliâ gratiâ agendum est, nempe de auxiliante, quæ dividi solet à Theologis, ut in materiâ de gratiâ vidimus in excitantem & adjuvantem: illa est illuminatio quædam supernaturalis alliciens voluntatem ad bonum, quæ tamen fortè in Christo non fuit alia, quam scientia supernaturalis infusa, quæ semper erat actualis in Christo. De adjuvante hic est sermo, quæ vel est auxilium extrinsecum, vel habitus & virtutes supernaturales, quæ dant esse simpliciter, sicut habitus acquisiti esse facilè, quibus verisimilius est adjutam fuisse animam Christi in operando, quam per auxilium solum transiens. De his ergo virtutibus quærimus quænam ex iis fuerint in Christo.

I.

Sermo in præsentem est de gratiâ auxiliante.

Difficultas præcipua est de tribus, *Fide, Spe, & Penitentia.* Fidem communiter negant omnes cum sancto Thoma fuisse in Christo, quia pugnat cum visione beatificâ, sicut ob similem repugnantiam destructa vel impedita est subsistentia propria, ex unione ad divinam. Deinde in patriâ ut ait Apostolus evacuanda est Fides. Ratio est, Fides siquidem & visio pertinent ad constituendos status, viatoris scilicet & comprehensoris, etsi divinitas simul esse possint. Quæ de re fusè dictum est supra Disp. 19. sect. secundâ.

II.

De Fide, Spe, & Penitentia præcipua procedit difficultas.

De habitu piæ affectionis idem affirmant nonnulli, alii reperiri eum dicunt in Christo & beatis, quia licet primariò ordinetur ad Fidem, & consequenter videatur, illâ sublatâ debere similiter tolli, cum tamen maneat aliquis illius actus, saltem conditionatus, nempe affectus obediendi Dei, si daretur occasio, non est iniquum, cur non ponatur principium hujus actus intrinsecum, & permanens. Quæ videtur esse mens Divi Thomæ hic, ad secundum ubi etsi Fidem Christo negat, ait tamen ex parte voluntatis fuisse in eo quicquid ad obedientiam vel meritum Fidei pertinet. Quam etiam sententiam secutus sum supra Disp. 19. sect. 2. finè.

III.

Probabile est habitum piæ affectionis in Christo reperiri.

Quoad habitum Spei, fuerit in Christo necne, pendet à peculiari naturâ & ratione tendendi hujus virtutis, cujus discussio non est hujus loci: licet ergo præcipuus actus Spei sit gloria, & Dei visio respectu cujus non habuit actum Spei Christus, cum à primo instanti conceptionis fuerit

IV.

Quid censendum sit de habitu Spei in Christo.